

Sygn. akt III PK 96/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa G. G.j
przeciwko Szkole Podstawowej w D.
o ustalenie, sprostowanie dokumentu i odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 4 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 285 (dwieście osiemdziesiąt pięć) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r. oddalił apelację powódki G. G. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 30 listopada 2012 r., mocą którego ustalono, że powódka była zatrudniona w pozwanej Szkole Podstawowej w D. od 1 września 2010 r. na podstawie mianowania, oddalono powództwo o sprostowanie dokumentu i odszkodowanie oraz umorzono postępowanie o ustalenie w pozostałej części.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powódki. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, przez błędną jego interpretację i niewłaściwe zastosowanie, przy sprzeczności stanowiska Sądu z treścią przepisów zawartych w art. 10, art. 11, art. 14, art. 16 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.; zwana dalej: „Kartą Nauczyciela”) oraz art. 2, art. 5, art. 18^{3a}, art. 18^{3b}, art. 18^{3e} i art. 18^{3d}, art. 29 i art. 76 k.p. Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. i art. 473 § 1 k.p.c. oraz na „sprzeczności ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego”. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie oddalenia powództwa o sprostowanie dokumentu i odszkodowanie przez ich uchylenie i wydania orzeczenia co do istoty sprawy, zobowiązującego pozwaną do sprostowania wydanego powódce na rozprawie w dniu 24 lipca 2012 r. dokumentu nazwanego „Akt mianowania” oraz zapłaty odszkodowania stosownie do art. 18^{3d} k.p.; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w każdym przypadku z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność a także istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W uzasadnieniu wniosku skarżąca podała, że wobec rażącego naruszenia prawa materialnego, w szczególności art. 10 art. 11, art. 14, art. 16 Karty Nauczyciela w związku z art. 2, art. 5, art. 29 i art. 76 k.p. przez uznanie, iż dokumentem właściwym, spełniającym warunki formalno-prawne dla nawiązania stosunku pracy z nauczycielem mianowanym i dyplomowanym jest „Akt mianowania” - istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa pracy, w szczególności art. 10 art. 11, art. 14, art. 16 Karty Nauczyciela w związku z art. 2, art. 5, art. 29 i art. 76 k.p., w odniesieniu do nazwy, formy i warunków formalno-prawnych w treści dokumentu łączącego pracodawcę z nauczycielem mianowanym i dyplomowanym, zatrudnianym w pewnym odstępie czasu po otrzymaniu aktu mianowania i dyplomowania, w innym

kolejnym miejscu pracy, u kolejnego pracodawcy. Nauczycielem, który w rozumieniu art. 2 i art. 76 k.p. jest pracownikiem, osobą która w wyniku wcześniejszego dokonania aktu mianowania nawiązuje stosunek pracy. Skarżąca zadaje zatem pytanie, czy w tej sytuacji pracodawca (dyrektor szkoły podstawowej) miał prawo nazwać dokument nawiązujący stosunek pracy „Akt mianowania”, a w jego treści napisać: „Mianowanie wygasa, jeżeli nie przystąpi Pani do pracy w dniu 1.09.2010r i nie usprawiedliwi w ciągu 7 dni swojego nie przystąpienia do pracy. Ponadto zdaniem autora skargi kasacyjnej, wobec rażącego naruszenia prawa materialnego - art. 18^{3a}, art. 18^{3b}, art. 18^{3e} i art. 18^{3d} k.p. istnieje potrzeba wykładni przepisów działu pierwszego, rozdział IIa Kodeksu pracy, zatytułowanego „Równe traktowanie w zatrudnieniu”, a ściślej - art. 18^{3a} - art. 18^{3e} k.p., których interpretacja i zastosowanie przez Sądy budzi poważne wątpliwości bowiem, skoro w art. 18^{3a} k.p. w § 1 „mówi się o powinności równego traktowania w zakresie nawiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania...; §2 mówi się, że równe traktowanie w zatrudnieniu oznacza niedyskryminowanie w jakikolwiek sposób bezpośrednio lub pośrednio, z przyczyn określonych w §1”, a powódka w niniejszym procesie, w piśmie z dnia 22 sierpnia 2012 r., wskazała dowody i wykazała, że: 1/ będąc nauczycielem mianowanym i dyplomowanym przez 1 rok i 8 miesięcy (od 1 września 2010 r. do 28 maja 2012 r.) była zatrudniona na umowie o pracę, zamiast na podstawie mianowania; 2/ na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w dniu 24 lipca 2012 r. wręczono powódce dokument określający jej zatrudnienie z błędami formalnymi i zdaniem strony powodowej z naruszeniem: art. 10, art. 11 i art. 16 Karty Nauczyciela; 3/ nałożono w dniu 21 maja 2012 r. na powódkę karę upomnienia - bez zachowania jakichkolwiek formalnoprawnych warunków; 4/ w trakcie zatrudnienia powódki w pozwanej szkole miał miejsce brak wypłaty dla niej wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe ujęte w planie lekcji; 5/ w trakcie zatrudnienia uniemożliwiono powódce dostęp do regulaminów obowiązujących u pozwanej; 6/ omówienie słabych wyników uczniów, przez dyrektora przeprowadzone zostało bez poinformowania powódki jako nauczyciela tych uczniów; 7/ dyrektor szkoły nie odnotował w dzienniku lekcyjnym lekcji otwartych przeprowadzonych przez powódkę jako nauczyciela; 8/ ze strony dyrektora szkoły (do którego wpłynęły podobno dwie skargi na powódkę jako nauczyciela) brak umożliwienia zapoznania się z nimi przez powódkę i możliwości

wyjaśnienia skarg na powódkę jako nauczyciela; to czy jest podstawa do przyjęcia, że miało miejsce nierówne traktowanie powódki w zakresie nawiązania z nią stosunku pracy oraz warunków zatrudnienia i awansowania, godności osobistej i autorytetu nauczyciela oraz czy przysługiwało odszkodowanie z art. 18^{3d}?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmówienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku jej przyjęcia - o oddalenie skargi oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W przypadku powołania tej przesłanki przesądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą

skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, wnoszący skargę kasacyjną powołujący się we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien przytoczyć argumenty świadczące o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się przy tym sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiście naruszenie rozumiane jest bowiem jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienia Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania,

jak i jego uzasadnieniu niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok Sądu II instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Odnosnie do tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, skarżąca ograniczyła się jedynie do powołania przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jako podstawy prawnej dla postawienia tezy o istnieniu tejże okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania. Słuszności tej tezy w żaden sposób jednak nie uzasadniła. Nie wskazała nawet przepisów prawa materialnego lub procesowego, w których kwalifikowanym naruszeniu upatruje oczywistej zasadności wniesionego środka zaskarżenia.

Co się natomiast tyczy sugerowanej potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, skarżąca poza wskazaniem i częściowym zacytowaniem owych przepisów, nie przedstawia jakiegokolwiek wyводу jurydycznego, nawiązującego w sposób ogólny i abstrakcyjny do ich treści, wyjaśniającego w czym tkwi problem w interpretacji tychże przepisów i do jakich rozbieżności w orzecznictwie sądowym prowadzi. Autor skargi kasacyjnej przytoczył jedynie ustalenia poczynione przez Sądy powszechne orzekające w sprawie i zadał pytania o możliwość ich subsumcji do wskazanych przepisów prawa materialnego. Sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zdaje się dowodzić, iż potrzeby wykładni przepisów skarżąca upatruje w nieprawidłowym – w jej ocenie – zastosowaniu tychże przepisów przez Sądy obu instancji i oczekuje w tej kwestii ostatecznego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Tymczasem przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest sam przepis prawa, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia wskazanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 3 i § 11 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.